

**2009 MALİ YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE
KANUNU TASARISI İLE 2007 MALİ YILI MERKEZİ YÖNETİM KESİNHESAP KANUNU
TASARISI'NIN PLAN VE BÜTÇE
KOMİSYONU GÖRÜŞME
TUTANAKLARI**

BAŞKAN: Sait AÇBA (Afyonkarahisar)
BAŞKANVEKİLİ: Mehmet Altan KARAPAŞAOĞLU (Bursa)
SÖZCÜ : Hasan Fehmi KİNAY(Kütahya)
KÂTİP : Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)
-----O-----

20.11.2008

İ Ç İ N D E K İ L E R

Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı
Sermaye Piyasası Kurulu
Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu
GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı
Hazine Müsteşarlığı
Yükseköğretim Kurulu
Üniversiteler

S Ö Z A L A N L A R

20 Kasım 2008 Perşembe
BİRİNCİ OTURUM
Açılma Saati: 10.18

BAŞKAN : Sait AÇBA (Afyonkarahisar)
BAŞKAN VEKİLİ : Mehmet Altan KARAPAŞAOĞLU (Bursa)
SÖZCÜ : Hasan Fehmi KİNAY (Kütahya)
-----O-----

Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı (Bütçe + Kesinhesap)
Sermaye Piyasası Kurulu (Düz. ve Denetl. Kur. Bütçesi), (Bütçe+Kesinhesap)
Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (Düz. ve Denetl. Kurum Bütçesi.), (Bütçe + Kesinhesap)
Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı (Bütçe + Kesinhesap)
GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı (Özel Bütçe), (Bütçe+Kesinhesap)
Hazine Müsteşarlığı (Bütçe + Kesinhesap)
Yükseköğretim Kurulu (Özel Bütçe), (Bütçe + Kesinhesap)
Üniversiteler(94) (Özel Bütçe), (Bütçe + Kesinhesap)

...

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Korkmaz.

Sayın Hamzaçebi...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başbakan Yardımcısı, Sayın Bakan, değerli milletvekilleri, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun Sayın Başkanı, bürokrasinin değerli temsilcileri; konuşmama başlamadan, Sayın Başkan, Sayın Başbakan Yardımcısının sunumu hâlâ bizlere ulaşmış değil, herhâlde geliyor değil mi, öyle kabul edebilir miyiz?

BAŞKAN – Dağıttılar, başka doküman yok.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Hayır, dağıtılan metnin Sayın Başbakan Yardımcısının sunumuyla bir ilgisi yok, o ayrı, Sayın Başbakan Yardımcısı farklı rakamlar kullandı.

BAŞKAN – Birini sundu, birini dağıttı.

HARUN ÖZTÜRK (İzmir) – Dağıtılan metin GAP'la ilgili.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Yani sizin küresel krizle ilgili sunumunuzu ben kastettim Sayın Bakan. Geliyor herhâlde değil mi?

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Telif hakkı ödemeniz gerekiyor.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Yani komisyondan bilgi esirgeyen bir Başbakan Yardımcısı değilsiniz, öyle biliyorum.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI NAZIM EKREN (İstanbul) – Hayır, hayır.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Peki, teşekkür ederim.

Değerli arkadaşlar, 3 Kasım 2008 tarihinde bütçenin tümü üzerindeki görüşmeleri yaptık. O görüşmelerde benim şahsen ifade ettiğim hususlar bugün için de yine geçerli, onları tekrar etmeyeceğim, ancak birkaç cümlesini tekrar sizlere sunmak istiyorum.

Şunu demiştim: Türkiye 99 Aralıkta IMF'yle bir program uygulamasına başladı, 2008 Mayısında bu program sona erdi, bu program içerisinde Türkiye 9 tane bütçe yaptı, bunun 6 tanesi de AKP hükümetleri tarafından yapıldı.

Görüştüğümüz 2009 bütçe tasarısı IMF'siz hazırlanmış olan, ancak IMF'nin gölgesinin aksettiği bir bütçe idi, kısa zaman içerisinde de IMF'nin bu gölgesi ortadan kalkacak, kendisi fiziken ortaya çıkacak ve bütçeye ağırlığını koyacak demiştim. İşte, IMF'nin ortaya çıkacağı bu bütçeye fiziken ağırlığını ve damgasını koyacağı günleri yaşıyoruz, Sayın Başbakanın açıklamaları bize bu yönde işaretler veriyor. 2008 Mayısında program uygulaması sona erdikten sonra hükümetin yapması gereken yeni bir ekonomik programı ilan etmektir, ancak bu yapılmamıştır. O zaman ilan edilen "Orta Vadeli Mali Çerçeve" isimli doküman bir program özelliğine sahip değildi. Büyümenin ve enflasyonun olmadığı, başka birtakım makro göstergelerin olmadığı, birtakım grafikler ve rakamlardan oluşan bir dokümanı bir program olarak kabul etmek mümkün değildi. O sunumun, o belgenin piyasalara, dünyaya güven vermesi mümkün değildi. O nedenle böyle bir belirsizlik dönemi yaşadık. Bugün geldiğimiz noktada küresel kriz yanında, Hükümetin yarattığı bu belirsiz ortamın çok büyük bir rolü vardır. Sorumluluğu sadece küresel krize bulmayalım. Küresel krize Türkiye'nin Hükümetin bu belirsizliği nedeniyle hazırlıksız yakalanması söz konusudur. Türkiye, küresel krize maalesef hazırlıksız yakalandı.

Orta vadeli mali çerçeveye girmeyeceğim. O belge bile kendi içinde güven vermeyen birtakım rakamlara sahipti. Örneğin, neyi öngörüyordu? Mali disipline vurgu yapan bir hükümet sanki bütçe gelirlerinin, vergi gelirlerinin seviyesinde ideale ulaşmış gibi, 2012 yılına kadar olan süreçte bu gelirlerin seviyesinde bir düşüş öngörüyordu. Oysa, bu gerçekçi değildi. Mali disipline vurgu yapan bir hükümetin para politikasından önce maliye politikasına sahip çıkması ve para politikasının etki alanını rahatlatması gerekirdi. Bu yapılmamıştır.

2008 bütçe varsayımları da gerçekçi değil, yani 2009 bütçesini konuşurken, aslında 2008 bütçesinin varsayımlarının da gerçekçi olmadığını konuşmalıyız, 2009 bütçe varsayımlarının gerçekçi olmadığı gibi. Küresel krizin olmadığı varsayımıyla hazırlanmış olan bir 2009 yılı bütçe tasarısını görüşüyoruz. Şimdi, 2008 bütçe varsayımında ki, büyüme ve enflasyon konularını tartışmayacağım, bunları çok konuştuk, büyümenin gerçekçi olmadığı, daha aşağıda gerçekleşebileceği şeklinde görüşler var, bunlara girmeyeceğim. Ancak Hükümet 2008 yılında ilk kez bir uygulamayı yaptı, İşsizlik Fonu'ndan ve Özelleştirme Fonu'ndan toplam 8,1 milyar YTL'lik bir rakamı bütçeye aktarmak suretiyle bütçenin gelir tarafını iyileştirdi. Gayrisafi yurt içi hasılanın yüzde 1'ine yakın, yüzde 0,8'i düzeyinde bir rakam ölçüsünde bütçenin açığı 2008 yılında azaltılmıştır. Büyümenin ve enflasyonun seyrine paralel olarak vergi ve bütçe gelirlerindeki hedeflerdeki sapmaları buna dâhil etmiyorum, onu olağan karşılıyorum, her yıl bütçesinde öyle şeyler olabilir. Ama ilk kez yapılan bir uygulamayla, Hükümet mali disiplinden önemli bir fedakârlık, önemli bir taviz vermiştir. Esasen, mali disiplinin ben 2006 yılından bu yana bozulduğunu ifade ediyorum. Hangi döneme kıyasla? 2006 öncesi döneme kıyasla. 2006 sonrası dönemi oturup 2000 öncesi dönemle kıyaslıyorsanız, oralara göre iyi olduğunuzu kabul edebilirsiniz ama kıyaslamamız gereken 2002-2005 arasıdır, 2003-2005 arası, her neyse, iyi olan dönemler oradadır. Ondan sonra, hem mali disiplin bozulmuştur hem enflasyon hedeflemesi başarıya ulaşmamıştır, enflasyon yükselmeye başlamıştır, faizler yükselmeye başlamıştır. 2006 Mayıs-Haziran dalgalanması bize ciddi bir uyarıydı. Ama o uyarıyı Hükümet almadı, almak istemedi. Onun dünyadan gelen, diğer ülkelerden gelen, orada da yaşanan doğal olarak bizi de etkileyen bir dalgalanma olduğu sonucuna ulaştı ve hiçbir şey yapmadı. Ama 2006 Mayıs öncesinde Hazine kâğıtlarının ikincil piyasadaki faiz oranlarının seviyesi yüzde 14'tü. Yüzde 14 seviyesine bir daha

hiçbir zaman gelemedik, Aralık 2007'de yüzde 16,5 civarındadır bu oran. Kurda o seviyelerin, o günlerin 1,3'lük seviyesinin bile altına geldik ama faizlerde bir daha oraya gelemedik. Bu, bizim programımızda bir problem olduğunu gösteriyordu, ciddi olarak üzerinde durmamız gereken bir problem olduğunu gösteriyordu. Ancak, maalesef, oraya gelinmedi. 2008 Mayısından sonra da ortalık başıboş bırakıldı. Bürokrasiye yeteri kadar kulak verildiği kanaatinde değilim. Bürokrasinin, devletin ilgili kurumlarının bu konuda çok yetenekli kadroları vardır, bunların çözümleri mutlaka Hükûmete sunulmuştur diye düşünüyorum, aksine ihtimal vermiyorum. Ama ekonominin yönetimini tek belirleyici olarak Sayın Başbakanı bırakırsanız, Sayın Başkan bu konularda tek kararı veren olursa, Türkiye bu krizden çok daha büyük zararlarla çıkabilir.

Değerli arkadaşlar, bugün Merkez Bankası faizleri indirdi. Bakın, Merkez Bankası gecelik borçlanma faizini 16,75'ten 16,25'e indirdi, borç verme faizini de 19,75'ten 18,75'e indirdi; birinde yarım puan birinde bir puan indirdi. Ortada bir program yok. Eğer bir program varsa, IMF'yle bir anlaşmaya varıldıysa, bu da onun bir parçasıysa Sayın Bakanlar bunu açıklarlarsa mutlu olurum. Ama ortada bir program yoksa, Merkez Bankasının gecelik borçlanma faizini indirmesini kesinlikle doğru bulmuyorum. Bu faizin indirileceği dönem bu dönem değildi, başka dönemler vardı ama bu dönem değil. Programınız varsa, bu da onun bir parçasıysa, açıklarsanız mutlu olurum. Bir programın parçası olarak bir anlam ifade edebilir ama tek başına kaybolup gidecek, piyasaların yutacağı, bir işe yaramayacak bir önlem.

Sayın Başbakan, G-20 toplantısından herhangi bir şey çıkmayınca, oralardan bir mesaj verdi "IMF'ye anlaşmaya her zamankinden daha yakınız." dedi. Ancak bu açıklama yetmedi, bu açıklama yeterli olmadı. Dün, tekrar bir açıklama yaptı "IMF'den 20 ila 40 milyar dolar bekliyoruz." dedi. Bu da bir etki yaratmadı değerli arkadaşlar. Evet, biliyorum, IMF'yle müzakere ediyorsunuz, hatta belki anlaştınız, onu da biliyorum, yani "anlaştınız" derken, anlaşıp anlaşmadığınızı bilmiyorum tabii ki, ama bunları Sayın Başbakan bir kenara atıp IMF'yle anlaşacaksa "Anlaştık, programımız budur." diye ortaya çıkması lazım. Hükûmetin hiçbir başka seçeneği olduğunu düşünmüyorum. Hükûmet, Türkiye'yi yeniden IMF'nin dediği şartlarda bir stand-by anlaşmasına uymaya, onu imza etme noktasına getirmiştir. Bu daha önce olsaydı, Türkiye çok daha belirleyici olabilirdi bu programın şartlarında. Ancak şimdi bu belirleyicilik rolünü kaybetmiştir. IMF'nin geleneksel yaklaşımı Türkiye'yle olan anlaşmada kendisini gösterecektir. Yine öncelik geleneksel olarak borç ödemesine yönelik, kamu borcunun ödenmesine yönelik olacaktır. Reel kesime yönelik bir önlem olacağı kanaatinde değilim. Finans kesimine yönelik bir önlem var mıdır yok mudur; bilemiyorum ama Türkiye'nin uygulayacağı programın üç ayağı olmak zorundadır. Bir, finans kesimi mutlaka güçlendirilmeli, mutlaka. Bu çerçevede, mevduat garantisi bankalar arası mevduatı da kapsamına alacak şekilde düzenlenmelidir ama bir programın bir unsuru olarak. Reel sektör mutlaka desteklenmeli. Bu paketten reel sektörü destekleyecek bir enstrüman mutlaka çıkmalıdır ve Hükûmet reel sektördeki hasar tespit çalışmalarına bir an önce başlamalıdır. Bu kur yükselişi karşısında reel sektörü sahipsiz, yalnız bırakmak kesinlikle yanlıştır. "Başınızın çaresine bakın." dememiz mümkün değildir. Eximbank kaynakları mutlaka güçlendirilmeli, ihracatçı mutlaka desteklenmeli ve üçüncü olarak, sosyal boyut mutlaka olmalıdır bu programda. Sayın Başbakanın ifadesiyle 20-40 milyar dolar, anlaşma imzalandığında ne kadar olacak bilemiyorum ama bu rakamın bu alanlara ayrılması gerektiğini düşünüyorum. Reel sektörün, finans kesiminin mutlaka desteklenmesi gerektiğini düşünüyorum.

Finans kesiminin çalışmadığı bir yerde olay sadece finans kesimiyle sınırlı kalmaz, dönüp dolaşıp reel sektör de o krizin içerisine girer. Bunlar yapılmadığı takdirde, Türkiye, bu yıl 100 milyar dolar civarında tahmin edilen kaynak ihtiyacını karşılayamayacaktır.

Hiç uzatmanıza gerek yok Sayın Başbakan Yardımcısı, Sayın Hazine'den sorumlu Bakan, IMF'nin dediklerini nasıl olsa kabul edeceksiniz, büyüme oranındaki düşüşü kabul edeceksiniz, yatırım harcamalarındaki düşüşü kabul edeceksiniz, sadece yerel seçime kadar bir esneklik almaya çalışacaksınız ama sonuçta, Sayın Bakanın "Mali kuralı biz fiilen uyguluyoruz." dediği, Sayın Başbakan Yardımcısının "Örtülü olarak mali kuralı uyguluyoruz." cümlesiyle IMF anlaşmasının ipuçlarını verdiği bu anlaşmanın mali kural esaslı olacağı anlaşılıyor. Bunun esasları da burada açıklarsanız, mutlu olurum. Mali kural nedir? Yani nelere sınır koyacaksınız? Bu sınırlar nedir? Bu sınırları yasayla mı belirleyeceksiniz? Bunları Sayın Bakanlardan öğrenmek istiyorum.

Bu değerlendirmeyi yaptıktan sonra, bütçeye ilişkin bir iki rakamı da burada size söyleyeyim, 2009 bütçesinde dikkatimi çeken hususlar şunlar:

Gayrisafi yurt içi hasıla nominal artışı yüzde 11,8 -yüzde 4 büyüme varsayımıyla tabii ki-faiz dışı giderlerdeki artış 16,9; gayrisafi yurt içi hasıla artışının oldukça üzerinde bir gider artışı var. Buna karşılık, merkezî yönetim bütçe geliri artışı yüzde 15,5; İşsizlik Fonu ve Özelleştirme Fonu desteğine rağmen. Vergi gelirleri artışı yüzde 15,6. Vergi dışı gelirler yüzde 18,5; İşsizlik Fonu ve özelleştirme geliri burada kendisini gösteriyor. Bu rakamlar birbiriyle uyumlu değil, hem ekonomi daralacak hem vergi gelirlerinde -onların ayrıntısını gelir bütçesinde konuşuruz- bu kadar artış öngöreceksiniz. Gelir tarafındaki iyileşmeyi de İşsizlik Fonu ve Özelleştirme Fonu'ndan, bütçe disiplinine, mali kurallara aykırı olarak yapacağınız aktarmalarla sağlayacaksınız.

Değerli arkadaşlar, Sermaye Piyasası Kurulu bütçesi üzerinde bazı konularda değerlendirmeler yapmak istiyorum.

Ben, Sayın Başbakan Yardımcısı Nazım Ekren'in cevaplandırması istemiyle eylül ayında bir soru önergesi vermiştim. Şu ana kadar bu soru önergeme cevap alabilmiş değilim. Soru önergesini bütün ayrıntılarıyla burada sizlere okuyacak değilim. Ancak soru önergesinin özü şudur: Kanal 7'yle ilgili olarak SPK uzmanlarının yapmış olduğu inceleme sonucunda düzenlemiş oldukları raporlarda anılan şirketin yönetim kurulu başkanı ve bazı üyeleri hakkında suç duyurusunda bulunulması gerektiği sonucuna varılmıştır. Suç duyurusu raporu SPK tarafından, yani kurul tarafından işleme konulmamıştır.

Sayın Başkan, ben sunuş yaparken, buna konu olan kurul başkanının gülmesi gibi bir üslubumuz var mıdır?

BAŞKAN – Yok, öyle bir şey yok.

GÜROL ERGİN (Muğla) – Kendi hâline gülsün. Neye gülüyor?

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Eğer gülünecek bir şey varsa, ben de gülmeye hazırım tabii ki.

BAŞKAN – Yok, öyle bir şey yok.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Burada, suç açıkça örtbas edilmiştir değerli arkadaşlar.

Size bir örnek vermek istiyorum: Bir kişi hırsızlık suçunu işlerse, çaldığı eşyaların da iki tanesini getirip geri verir, diğerlerini de getireceğim sözü verirse bu suç ortadan kalkar mı? Olay budur. Defter ve belgelerini ibraz etmemiş, bilgi ve belge vermemiştir anılan şirketin yetkilileri. Daha sonra, uzmanlar suç duyurusu raporunu düzenlemişler. Kurul, birtakım kurum içi yazışmalardan sonra karar alıyor, diyor ki: "Biz şirketten istedik, şirket de bu bilgilerin bir kısmını bize getirme sözü verdi." Ama dosyanın işlemde kaldırılmasına ilişkin kararın alındığı tarihte bu bilgiler kurula gelmiş değil. Suç ortada duruyor Sayın Başbakan Yardımcısı. Buna ilişkin değerlendirmelere devam etmeyeceğim. Buna ilişkin kararı şüphesiz, Türkiye'de yargı verecektir. Ancak bu kurulu temsil eden bu kurulun Başkanlık makamında oturan bir kişinin bu kararı kuruldaki alabilmek için kurum içinde birçok operasyon yapıp, Hukuk İşleri Daire Başkanını değiştirip Hukuk İşleri Daire Başkanlığına avukatlık yetkisi olmayan, kurumu yargıda temsil yetkisi olmayan birisini getirip ondan bir görüş alarak "Burada suç yoktur." sonucuna varıp bunu yargıya intikal ettirmemesi, bu suçun oluşmadığı anlamına gelmez. Bu suç vardır, bunu düzenleyen, bu kararı alan kurulun başkan ve üyeleri de ayrıca kendi görevlerine ilişkin olarak suç işlemişlerdir.

BAŞKAN – Toparlayabilir miyiz Akif Bey.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Toparlıyorum Sayın Başkan.

Sayın Başbakan Yardımcısı, önergem uzun bir önerge, okumayacağım söylediğim gibi ama buna ilişkin cevabı sizden bekliyorum.

Şunları sormak istiyorum: Söz konusu Kanal 7 şirketine siz avukat Mehmet Erol'u önerdiniz mi?

Sayın Başkan, bir problem var sanıyorum. Sayın Komisyon Başkanımız...

BAŞKAN – Yok bir şey.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Hayır, gülünecek bir şey varsa ben de güleyim.

HALİL AYDOĞAN (Afyonkarahisar) – Gülmüyor, öyle görünüyor.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Samimiyetle...

BAŞKAN – Yok, yok, öyle görünüyor. Görüntü öyle efendim.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Pekî. O zaman, herhâlde tiki var arkadaşın, öyle yorumluyorum.

BAŞKAN – Görüntü öyle efendim.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Peki, olabilir. Üzerinde durmayacağım o konunun.

Bu kişiyle herhangi bir yakınlığınız, hemşeriliğiniz, akrabalığınız var mı?

SPK İkinci Başkanlık koltuğu neden hâlâ boştur? SPK İkinci Başkanlık koltuğu İkinci Başkanın 28/6/2007 tarihinde Başkanlığa atanmasından bu yana, bildiğim kadarıyla, boştur. İlgili yasanın 18'inci maddesine göre, Başkanın yokluğu hâlinde İkinci Başkan vekâlet eder.

Sayın Başbakan Yardımcısı, neden bir atama yapılmamaktadır? Bu sorum aynı zamanda size.

Temsil harcamalarının tutarı nedir? SPK Başkanı, başka personelin temsil harcamalarını da kendisinde toplamak suretiyle kendisi kullanmakta mıdır acaba?

Bir başka sorum da şu: Önce kısa bir şey anlatmak istiyorum size, konuyu çok kısaca özetlemek istiyorum.

Sermaye Piyasası Kurulu Başkanının onayıyla bir holdingin kotasyon başvurusuna ilişkin İMKB Yönetim Kurulu kararının İMKB tarafından SPK'ya bildirildiği 6/10/2000 tarihli yazının basına sızdırıldığı iddiasına ilişkin olarak SPK uzmanları tarafından 25/1/2008 tarihinde bir rapor düzenlenmiştir. Bu raporda, SPK personelinin tümünün sabit telefon, faks hatları ve mobil telefonlarla yapılan iletişiminin mahkeme kararı olmaksızın tespit edilmesi söz konusudur. Yani, basına o yazı nereden gitti? Hangi personel tarafından fakslandı veya gönderildi? Kim kimi aradı, şeklinde, mahkeme kararı olmaksızın Anayasa'nın haberleşme özgürlüğünü ihlal etmek suretiyle bir tespit söz konusudur.

Anayasa'nın ilgili maddeleri açıktır, Türk Ceza Kanunu'nun ilgili maddeleri açıktır. Haberleşme gizliliği vardır. Türk Ceza Kanunu'nun "Haberleşme Gizliliğini İhlal" başlıklı 132'nci maddesi, bu gizliliği ihlal edenlerin nasıl, hangi ölçüde cezalandırılacağını düzenliyor.

Bu hukuksuzluğu, bu kanunsuzluğu gizleyebilmek amacıyla, daha sonra cumhuriyet başsavcılığında bir talepte bulunulmuş ve savcılıktan bir karar alınmıştır. Ama savcılık kararı, doğal olarak önceki dönemlere ilişkin olarak yapılan tespitleri kavrayacak durumda değildir. Çok açık bir hukuksuzluk vardır. Bu hukuksuzluk konusunda, Sayın Başbakan Yardımcısı, bir soruşturma başlatmayı düşünüyor musunuz? Siz soruşturma başlatacaksanız, sizin soruşturmanız sonucunu bekleyebiliriz ama eğer bu konuda herhangi bir soruşturma başlatma, sorumlulukları olanları tespit etme yönünde bir düşünceniz yok ise biz bu konuyu yargıya götürmeye hazırız ama doğru olan sorumlu sıfatıyla, sorumlu Bakan sıfatıyla sizin bu konuya el atmanızdır.

İki soruyla beraber konuşmamı bitiyorum.

İmar Bankası izinsiz olarak devlet iç borçlanma senedi sattı değerli arkadaşlar. Buna ilişkin süreci hepimiz biliyoruz. SPK'nın bazı sorumluları mahkemelerde yargılandı. Ancak, gerek mahkeme kararı gerek yargılama sürecinde ortaya konan hususlar şununla sınırlıydı: İlgili banka gazetelere ilanlar veriyor devlet iç borçlanma senedi sattığı konusunda, bu ilanlara rağmen SPK herhangi bir işlem yapmamıştır. Dolayısıyla, SPK mensuplarının burada sorumluluğu söz konusudur. Çünkü, ilanları izleyebilirdi, müdahale edebilirdi. Ama, sonuçta konu yargıya intikal etti, yargı bu çerçevede bir karar verdi. Bu kararla ilgili herhangi bir değerlendirme yapmak durumunda değilim.

Sorum şu: İstanbul Menkul Kıymetler Borsası (İMKB) Sermaye Piyasası Kuruluna Türkiye İmar Bankasının izinsiz olarak devlet iç borçlanma senedi sattığı konusunda herhangi bir bildirim yapmış mıdır? Benim elimde bu bildirimlerden bir tanesinin 2006 yılında yapıldığına ilişkin bir belge var. Devletin bir kurumu yani İMKB Sermaye Piyasası Kuruluna Türkiye İmar Bankasının izinsiz devlet iç borçlanma senedi sattığına ilişkin bir bildirim yapıyor. Bu yazı kurulun kaydına giriyor. Bunun sorumluları yok mudur kurulda? Türkiye Cumhuriyeti'nin yasama organını, Türkiye Cumhuriyeti'nin yargısını bu kadar süre bu bilgiyi gizleyerek SPK neden oyalamıştır acaba? Bunun sorumluları kimlerdir? İlgili daire, ilgili ikinci başkan, kimse, bu konularda bir soruşturma yapmayı ve bu konular nedeniyle konuyu yeniden yargıya taşımayı düşünüyor musunuz Sayın Bakan?

Son sorum şu: Sabah-ATV kredisini hepimiz biliyoruz. İki kamu bankasından 750 milyon dolarlık kredi açıldı. Bu kredinin teminatı şu an yeterli midir? Bu kur yükselişi karşısında iki bankanın almış olduğu teminat yeterli midir?

İki, bu kredilerin açılmış olması nedeniyle bu iki bankanın normal bankacılık faaliyetlerini, yani kredi faaliyetlerini yürütmesinde bir aksama söz konusu olmuş mudur? Ellerindeki fonun, kaynağın azalmış olması nedeniyle, bu bankaların açtığı kredilerde bir azalma var mıdır?

Rakamsal, oransal olarak, nominal tutarlar olarak bunları ben rica ediyorum. Bu kıyaslamayı kendim de yapmak istiyorum ayrıca.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

...

SORULAR VE CEVAPLAR

Sayın Hamzaçebi.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sorularım şunlar...

BAŞKAN – Dokuzar soru olmasın yalnız Sayın Hamzaçebi.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Daha az soru ama kapsamı biraz belki geniş olabilir.

Değerli arkadaşlar, Galileo, Newton, Kopernik, bu isimlerin bilimde yaptığı devrim iktidarın kaynağı konusundaki anlayışı tamamen değiştirmiş ve iktidarın kaynağı o döneme kadar ilahî olarak, dinî olarak anlaşılırken, ondan sonra iktidarın kaynağı beşerî olarak anlaşılmaya başlamıştır, yani halkın kendisi olmuştur. Bunun konumuzla ilgisi nedir diyeceksiniz, şuraya bağlayacağım: Bugün iktidarın kaynağı halktır, bütün iktidarlar halka dayanır. Ancak iktidar olanlar gerçekten iktidar olabilmek için veya gücü kullanabilmek için, güçlü olabilmek için bilgiye sahip olmak zorundadır. Bir Fransız felsefeci Foucault'da "Bilgi iktidarın kaynağıdır." der, yani bilgiye sahipseniz, iktidara hâkimseniz iktidara sahipsiniz der. Sayın Başbakan Yardımcısı bilgilerini kendisine saklıyor herhâlde bu anlayıştan olsa gere. Ancak ben talep etmeyeceğim Sayın Başbakan Yardımcısından o tabloları, bir kez daha istemeyeceğim. O bilgileri Sayın Başbakan Yardımcımızın kendisine bırakıyorum. Biz, o bilgiler olmadan da gücü kullanabiliriz. Sayın Başbakan Yardımcısının elindeki bilgileri çok kısa bir çalışmayla herkesin edinmesi, bulması mümkündür. Bürokrasinin test ettiği bilgiler olup olmadığını da bilmiyorum, ama ben teşekkür ediyorum, o bilgi talebimden vazgeçtim Sayın Başkan, Komisyonun diğer üyelerinin düşüncesini bilmiyorum.

Değerli arkadaşlar, sorularım şunlar: IMF ile bir anlaşmanın arifesinde olan bir hükûmet vardır. IMF'yle olan anlaşmayı müteakip bu bütçenin varsayımları değişecektir. Örneğin, büyüme oranı aşağıya düşecektir, harcamalar üzerine bir kısıt getirecektir, gelirlerin düzeyi belki farklı olabilecektir. Bütçenin yasalaşma süreci içerisinde IMF'yle anlaşacağınız takdirde, Parlamentonun bütçe hakkı gereği, bu değişiklikleri, IMF ile varmış olduğunuz, varacağınız bu mutabakattaki değişiklikleri bütçe sürecine yansıtacak mısınız? Örneğin, yüzde 4 büyüme varsayımıyla hazırlanmış bütçenin büyüme oranını yüzde 2'ye, 3'e indirdiğiniz takdirde, bu bütçenin bütün rakamları değişmek zorundadır. Harcamaya kısıt geldiği takdirde, yatırıma kısıt geldiği takdirde, cari harcamalardaki artışa kısıt geldiği takdirde bütün bunlar Parlamentodaki bütçe tasarısına yansıtılmak zorundadır, bunu yapacak mısınız?

İkinci sorum: GAP İdaresinin güneydoğuya taşınması kulağa hoş geliyor, ancak ben biraz farklı bakıyorum. GAP İdaresinin güneydoğuya taşınması bölgeye hizmet açısından iyi gözükabilir, ancak nitelikli personelin istihdamı açısından bu karar doğru mudur? Merkezî idaresi ve merkezî yönetimi Ankara'da olan bir GAP İdaresinin bütçe imkânlarını daha iyi kullanması söz konusu değil midir? İşin bu kısmını da değerlendirmede dikkate almak gerekir diye düşünüyorum. Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'ni temsil eden milletvekillerimizin bu konudaki düşüncelerine saygı duyuyorum, onları reddetmiyorum, o da işin bir diğer doğru yanıdır. Ancak benim söylediğim de işin bir diğer doğru yanı olduğunu düşünüyorum, tabii ki karar Hükûmetin olacaktır.

Doktor olmaya heves etmiş ama tıp fakültesine giremediği için doktor kılığında hasta muayene eden bir adamın yazdığı reçeteler var. Kendi başına biraz daha reçete yazmaya devam ederse hasta ölecek. Hastanın bir an önce doktorun, doktorluğa heves eden adamın elinden kurtarılması gerekir. Bu konuda ne düşünüyorsunuz Sayın Başbakan Yardımcısı Sayın Bakan?

Yazın gazetelerde "Hazine Müsteşarı görevinden ayrıldı." şeklinde birtakım haberler yer aldı. Aynı haber Sayın DPT Müsteşarı için de yazıldı. Köşede, kenarda böyle bir şeyler... Ayrıldı değil de ayrılacak veya ayrılmayı düşünüyor gibi, yanlış söyledim, ayrıldı kelimesi yanlış oldu. Böyle bir uyumsuzluk mu vardır ekonomi yönetiminin değerli, tecrübeli bürokratları ile Hükûmet arasında? Bu konuda sayın bakanlardan bilgi rica ediyorum.

Hazineden sorumlu Sayın Bakan acaba görev yaptığı eski yabancı şirkette tanıdığı olduğu birtakım bürokratları hak etmediği hâlde daha üst görevlere götürme, tayin etme niyetinde oldu mu acaba?

Yine, Hazine personel sınavını iptal etmeyi düşündünüz mü Sayın Bakan? Sınav komisyonuna girmeyi düşündünüz mü acaba? Böyle iddialar var.

Ben Hazineden sorumlu Sayın Bakanımıza, kendisine “hayır” diyen bürokratlar varsa, onları baş üstünde tutmasını öneririm. Ekonomi yönetiminin uyumlu ama gerektiğinde “hayır” diyebilen bürokratları hükümetlerin kurtarıcılarıdır. Bilemiyorum, böyle bir şey var mı? Hiçbir arkadaşım da temas içerisinde değilim, yakın arkadaşlığım da yoktur hiçbirisiyle. Ancak bunlar ekonomi çevrelerinde konuşulan konular.

SPK ile ilgili bir iki sorum da şu: Bu hafta sonu Sermaye Piyasası Kurulunun bir üyesi SPK binasına girerken korumalarca çevrilip veya güvenlik görevlileri tarafından çevrilip üzeri arandı mı veya üzeri aranmaya teşebbüs edildi mi? Aynı Kurul üyesi bir odada hapsedildi mi acaba odası kilitlemek suretiyle? Bu konuda SPK Başkanının bir talimatı var mıdır? SPK Başkanı bütün bu hukuksuz uygulamalarını kendisini oraya atayan iradeden aldığını mı düşünüyor? Böyle bir iradeye dayanarak acaba kendisi SPK’yı bir krallık mı zannediyor? Hukuksuz işlemlerinin bir gün hukuk tarafından kendisine sorulacağına değerlendirmesini acaba yapmıyor mu? SPK Başkanlığı gazetelerde yer alan birtakım iddiaları inceleyeceğine Bilkent’teki bir lojmandaki yönetici seçimiyle mi acaba uğraşılıyor? SPK Başkanının kendisinin veya aile fertlerinden birisinin avukatı aynı zamanda halka açık ve Sermaye Piyasası Kanunu’na muhalefet nedeniyle hakkında birtakım iddialarda bulunan şirketin avukatı mıdır? Bu avukat SPK’nın Hukuk İşleri Müdürünün babası mıdır? Bu kadar ilişki acaba nasıl bir araya gelebiliyor? Bu iddialar doğru mudur? Tabii ki bunu sayın bakanlara değil, bu sorunun muhatabı olan bürokrata soruyorum. Evet, sorularım bunlar.

Teşekkür ederim.

...

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Bakan.

Sayın Hamzaçebi’nin bir sorusu var, onu alalım en son.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI NAZIM EKREN (Devamla) – Diğer bütün sorulara da yazılı cevap vereceğim.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Onlarla ilgili değil benim söyleyeceğim konu.

Sayın Şimşek’ten bir konuyu öğrenmek istiyorum. Finansal kesim dışındaki firmaların döviz varlık ve yükümlülüklerine ilişkin Merkez Bankasının 2008’in altıncı ayı itibarıyla yayımladığı bir tablo var, o tabloyu kullandınız ve ona göre yurt dışından sağlanan kredilerin 96,8 milyar dolar olduğunu ifade ettiniz. Rakam tablo da var zaten. Vadesi bir yıldan fazla olanlar da bu tabloda 69,6 milyar dolar. Siz bunun ortalama vadesinin üç yıl olduğunu söylediniz, elinizde ayrı bir bilgi mi var? Bilgi varsa, onu alabilir miyim? Birincisi bu.

İkincisi, Merkez Bankasının aynı konuda bir başka istatistiği daha var: Net Uluslararası Yatırım Pozisyonu. Net Uluslararası Yatırım Pozisyonu’ndaki rakamlara göre Haziran 2008 tarihi itibarıyla finans dışı kesimin yurt dışına döviz borcunun tutarı 124,6 milyar dolar. Yani, Merkez Bankasının iki istatistiki arasında bir fark var. Bunu nasıl yorumluyorsunuz? Ben Merkez Bankasının ilgili genel müdürlüğüyle yaptığım görüşmede bu konuda sağlıklı bir açıklamayı kendilerinden alamadım. Her ikisi de doğru olabilir veya her ikisinde de hata payı vardır anlamında bir değerlendirme aldım.

Sayın Başbakan Yardımcısını açıklamalarıyla ilgili bir konuyu gündeme getirmek istiyorum. Gerek sabit sermaye yatırımları olsun gerek özel tasarruflar olsun bu konularda daima cari rakamları verdiniz, 2002’de şuydu, 2007’de şu oldu şeklinde.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI NAZIM EKREN (İstanbul) – Doğru, millî gelir oranını verebiliriz.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Oysa doğru olan gayrisafi yurt içi hasılaya olan oranları vermektir ama sanıyorum şunu söylemek yanlış olmaz: Türkiye’nin toplam tasarruflarını 2000 öncesi ve 2000 sonrası diye iki döneme ayırırsak, 2000 sonrası dönemde en düşük düzeye inmiştir, 2000 sonrasının en düşük düzeyleri de sizin iktidarınızın yıllarıdır diyebiliriz diye düşünüyorum, toplam tasarruflarda.

“Yatırıma önem verdik.” dediniz ama yıllık programda, sizin de imzanız olan yıllık programda, 2009 yılı genel devlet yatırım toplamının gayrisafi yurt içi hasılaya olan oranının yüzde 2,9’u olduğunu görüyoruz. Bu, 2006’dan bu yana en düşük oran.

Merkezî bütçe toplam yatırımları itibarıyla da bir oran vermek isterim size. Faiz dışı giderleri söyleyeceğim, orada da yatırım oranınız 2009'da 2008'e göre düşüyor ancak faiz dışı harcamalardaki artışınız çok daha fazla. Yatırımda bir düşüş olduğuna, faiz dışı harcamalarda bir artış olduğuna göre yatırım dışı kalemlerde, faiz dışındaki diğer giderlerde bir artış var demektir. Bunun oranı 2005 yılında yüzde 25,6 iken, 2007'de yüzde 27,5, 2008'de 27,5 ve 2009'da 28,6'ya çıkmıştır. Acaba, bu tablo 2009'un iyi olduğunu mu gösterir, yoksa krizin bile esas alınmadığı bir bütçede 2009 yılının eskiye göre çok daha kötü olduğunu mu gösterir?

Teşekkür ederim.

...

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Böylece, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı, Sermaye Piyasası Kurulu, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu, Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı, GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı ve Hazine Müsteşarlığı Bütçeleri oylanmış ve kabul edilmiştir.

Evet, söz talebinde bulunan Sayın Hamzaçebi'ye söz veriyorum.

Buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Biraz önce Sayın Başbakan Yardımcısının konuşmasına atıfta bulunarak toplam tasarrufların gayrisafi yurt içi hasılaya oranını sormuştum. Ben 2000 sonrasında bunun azaldığını ifade etmiştim. Yanlış hatırlamıyorsam, yanlış anlamadıysam siz 2000 sonrasında bunun arttığını bana söylediniz, verdiğiniz rakamlar öyleydi. Ben bir daha rakamlarıma baktım. 2000 sonrasında bu rakam azalıyor, 2002 sonrasında iyice azalıyor. 2002-2008 yılı rakamı örneğin öngörünüz 15,85. Siz sanki daha...

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI NAZIM EKREN (İstanbul) – Hayır, burada şöyle bakıyoruz Sayın Hamzaçebi: Özel tasarruflarda azaldı, kamu tasarrufunda arttı...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Hayır, ben tasarrufları söyledim, siz arttığını söylediniz bana. Ben de doğrusu bir Sayın Bakan, Devlet Planlama Teşkilatının bağlı olduğu Sayın Bakan bunu kullanınca, bilgilerimden tereddüt ettim. Bu hatayı yapmamam lazım ama yapmış da olabilirim ama check ettim...

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI NAZIM EKREN (İstanbul) – Hayır, hayır tasarruf ve yatırım karışmış olabilir.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Keşke elinizdeki rakamları bize verseniz.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI NAZIM EKREN (İstanbul) – Aynı rakamları kullandık sizinle.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Farklı kullanıyoruz galiba, öyle anlıyorum Sayın Bakan.

Teşekkür ederim.